

آزمون دکترای تاریخ ایران قبل از اسلام ۱۳۹۸

تاریخ ایران از آغاز تا هخامنشیان

۳۶۱. از کدام ایالت‌ها، شورش گسترده‌ی مادی‌ها علیه آشوریان در سال‌های ۶۷۴ - ۶۷۳ ق.م. شروع شد؟
 (۱) پریتنکو، مائای زکرتو
 (۲) کرکشی، مائای، ساپاردا
 (۳) پریتنکو، بیت‌کاری، مادی
 (۴) بیت‌کاری، مادایف ساپاردا
۳۶۲. به عقیده‌ی ایگور دیاکونف، کدام مورد در خصوص ترکیب و هدف «اتحادیه قبایل ماد» درست است؟
 (۱) اتحادیه‌ای از مهاجران آریایی و غیرآریایی، علیه بومیان غیرآریایی ماد
 (۲) اتحادیه‌ای از بومیان غیرآریایی ماد، علیه مهاجران آریایی
 (۳) اتحادیه‌ای از قبایل آریایی و غیرآریایی ماد، علیه آشور
 (۴) اتحادیه‌ای از مهاجران آریایی، علیه آشور
۳۶۳. به قول کتسیاس، آرباکس مادی در آغاز پادشاهی خود چه تصمیمی گرفت؟
 (۱) آزادساختن مادی‌ها از زیر یوغ ساردانایال آخرین شاه آشور
 (۲) اتحاد با مائای و تشکیل قدرت فرمانطقه‌ای علیه آشوریان
 (۳) برخورد با مائای و استقلال ماد از اتحادیه‌ی مائایی
 (۴) لشکرکشی به اورارتو در نتیجه‌ی اتحاد با مائایی‌ها
۳۶۴. در کتیبه‌ی کدام شاه آشور، نخستین بار از لولوبیان نام برده شده است؟
 (۱) سناخریب
 (۲) نرام سین
 (۳) سارگن دوم
 (۴) شلمانزر سوم
۳۶۵. قدیم‌ترین کاوش‌های شوش در دوره‌ی قاجاریه به ترتیب، توسط چه کسانی انجام شد؟
 (۱) لوفتوس - دیولافوا
 (۲) دیولافوا - دو مکم
 (۳) دومکم - دومورگان
 (۴) دومورگان - لوفتوس
۳۶۶. نام آثار کدام مورخان به ترتیب، آناباسیس و کتابخانه‌ی تاریخی است؟
 (۱) دیودر، آریان، پوستین
 (۲) آریان، پوستین، دیودر
 (۳) دیودر، کسنفن، یوستین
 (۴) کسنفن، آریان، دیودر
۳۶۷. در منابع یونانی، واژه‌ی پروسکونسیس (Proskynesis) به کدام رسم ایرانیان (پارسیان) اشاره دارد؟
 (۱) آداب معاشرت پارسیان در هنگام دیدار با یکدیگر
 (۲) به سجده افتادن در حضور پادشاه
 (۳) رسم ازدواج در میان پارسیان
 (۴) ازدواج با محارم
۳۶۸. آریارمنه و آرشامه در الواح زرین، خود را پادشاه کدام سرزمین نامیده‌اند؟
 (۱) هر دو خود را شاه پارس نامیده‌اند.
 (۲) هر دو خود را شاه انشان نامیده‌اند.
 (۳) آریارمنه خود را شاه پارس نامیده و آرشامه خود را شاه انشان نامیده است.
 (۴) آریارمنه خود را شاه انشان نامیده و آرشامه خود را شاه پارس نامیده است.
۳۶۹. در کدام منبع، از آستیاگس تحت عنوان ایشتوویگو نام برده شده است؟
 (۱) منابع ارمنی
 (۲) معاهده‌های آشوری
 (۳) کتیبه‌های بابلی
 (۴) منابع اورارتویی
۳۷۰. کدام مورد، معنای لغوی ارتشتار است؟
 (۱) تیزتر
 (۲) نیزه به دست
 (۳) ایستاده با کمان
 (۴) ایستاده برگردونه
۳۷۱. آنوبینی، پادشاه کدام قوم بوده است؟
 (۱) کاسی‌ها
 (۲) لولوبی‌ها
 (۳) گوتی‌ها
 (۴) مائایی‌ها
۳۷۲. از نظر دیاکونف، مسیری که بیشترین امکان تبدیل به دروازه‌ای جهت مهاجرت هند و ایرانیان به فلات ایران و هند را داشته، کدام است؟
 (۱) پاروپامیزاد یا قفقاز هند
 (۲) دره‌های اترک و تجن‌رود
 (۳) ساحل دریای خزر در قفقاز
 (۴) جنوب سیبری و اطراف رود ولگا

۳۷۳. در زمان کدام شاه آشوری، کورش یکم، شاه پرسومش نسبت به او ابراز وفاداری کرد؟
 (۱) سناخریب (۲) آشوربانیپال (۳) سارگن دوم (۴) شلمانزر سوم
۳۷۴. در روزگار کدام شاه ایلامی برای نخستین بار در ایلام عنوان «نایب السلطنه بزرگ» به کار رفت؟
 (۱) سیلههه (۲) اپرت (۳) کوتیک اینشوشینک (۴) شیلهک اینشوشینک
۳۷۵. صحن یا حریم مقدس که زیگورات چغازنبیل در آن بنا شد، چه نام داشت؟
 (۱) توگا (۲) کیدتو (۳) سینکوک (۴) سیشوم
۳۷۶. به عقیده هیتنس، تاریک‌ترین دوران تاریخ ایلام مربوط به چیرگی کدام قوم بر قلمرو ایلامیان بوده است؟
 (۱) گوتی‌ها (۲) آشوری‌ها (۳) هیتی‌ها (۴) کاسی‌ها
۳۷۷. محققان، زادگاه زردشت را در کدام ناحیه تخمین زده‌اند؟
 (۱) خوارزم (هینگ،) سغد (آندریاس)، مرو (استرووه)، سیستان (نیولی)
 (۲) خوارزم (هینگ،) سغد (آندریاس)، مرو (دیاکولف)، سیستان (نیولی)
 (۳) خوارزم (آندریاس)، سغد (استرووه)، مرو (دیاکونف)، سیستان (نیولی)
 (۴) خوارزم (هینگ،) سغد (آندریاس)، مرو (استرووه)، سیستان (التیام و اشتیل)
۳۷۸. کدام یک از دیوان، دیو شور چشمی است؟
 (۱) چشمک (۲) آگاس (۳) سیج (۴) هیز
۳۷۹. کدام مورد، مهم‌ترین سیاست شولگی، پادشاه سلسله سوم اور، برای مقابله با کوهنشینان زاگرس بود؟
 (۱) انتقال کوهنشینان به دشت‌های بین‌النهرین
 (۲) انتقال هوری‌ها از بین‌النهرین به کوه‌های زاگرس
 (۳) انجام ازدواج‌های سیاسی با پادشاه انشان و ورهشه
 (۴) تشکیل سپاه مزدور و لژیون خارجی از کوهنشینان اطراف جلگه شوش
۳۸۰. گاهان، مشتمل بر..... سرود است که در اوستای کنونی در میان قرار دارد.
 (۱) ۱۷ – یسن‌ها (۲) ۲۷ – یسن‌ها (۳) ۱۷ – یشت‌ها و ویسپرد (۴) ۲۷ – یشت‌ها و ویسپرد
۳۸۱. عزرا، در دورل کدام پادشاه هخامنشی و برای چه منظوری به اورشلیم فرستاده شد؟
 (۱) خشایارشا – تعمیر حصار بیت‌المقدس
 (۲) اردشیر یکم – تعمیر حصار بیت‌المقدس
 (۳) خشایارشا – نظارت بر احوال و امور مذهبی یهود اورشلیم
 (۴) اردشیر یکم – نظارت بر احوال و امور مذهبی یهود اورشلیم
۳۸۲. نسب چه کسی در شاهنامه به کاوه آهنگر می‌رسد که نام پدرش کشواد است و در نبرد یازده رخ، سردار تورانی، پیران ویسه، را می‌کشد؟
 (۱) نوذر (۲) گودرز (۳) توس (۴) گیو
۳۸۳. کهن‌ترین سند کتبی جهان با محتوای دیپلماتیک میان چه کسانی بسته شد؟
 (۱) نرام سین اکدی و هیشپ رتپ از سلسله اون
 (۲) سارگن اکدی و هیشپ رتپ از سلسله اون
 (۳) نرام سین اکدی و هیت از سلسله اون
 (۴) کوتیک اینشوشینک و شر کلی شری
۳۸۴. محدوده پادشاهی آلبی در کدام منطقه قابل جایابی است؟
 (۱) در دره رودخانه سیمره، اطراف کرمانشاه امروزی
 (۲) مناطق پیرامون دریایچه ارومیه امروزی
 (۳) مناطق پیرامون سنندج و سقز
 (۴) اطراف دره کشکان رود
۳۸۵. آدیتیه‌ها در هند باستان، آفریده کدام ایزد به شمار می‌آمدند؟
 (۱) وِیو (۲) میتره (۳) ایندره (۴) ورونه
۳۸۶. از اواخر سده ۹ ق. م به بعد، سرزمین‌های غرب فلات ایران از شمال به جنوب به ترتیب کدامند؟
 (۱) الیپی، مائای، الیمایی (۲) ایلام، الیمایی، الیپی (۳) مائای لیپی، ایلام (۴) الیمایی الیپی، مائای
۳۸۷. در حدود سال ۸۲۳ ق. م. کدام پادشاه اورارتویی سرزمین میان دریایچه‌های وان و ارومیه را اشغال کرد؟
 (۱) اوآلی (۲) اخسری (۳) هتسیروکه (۴) ایشپوینی
۳۸۸. به نظر مری بويس، اصطلاح «سپننه» در اصل به کدام معنا است؟
 (۱) مقدس (۲) دارای نیرو (۳) فزونی بخش (۴) سود بخش

۳۸۹. به قول مری بویس، کدام ذکر است که زردشتیان می توانستند آن را به جای همه عبادات و دعاها به کار برند؟
(۱) اهونویریه (۲) آفرینگان (۳) نگهه هاتام (۴) آیریم آیشیو
۳۹۰. منظور از « Lapis Laruli » که از سنگ های ارزشمند در شرق باستان به شمار می رفت، کدام سنگ است و معادن آن در کجا بود؟
(۱) لاجورد - نیشابور (۲) فیروزه - بدخشان (۳) لاجورد - بدخشان (۴) فیروزه - نیشابور
۳۹۱. اشتاد کیست؟
(۱) چشم اورمزد (۲) ایزد نماد عدالت (۳) ایزد نماد زمین (۴) ایزد تقسیم کننده پخت
۳۹۲. بنابر کتاب اوستا، کدام مطلب در خصوص نام پدر گرشاسب، درست است؟
(۱) نام او ثرینه (Thrita) است.
(۲) نام او ثرئتونه (Thraetona) است.
(۳) سومین بخش فره جمشید نصیب او می شود.
(۴) کسی است که اژدهایی به نام گندروه زرین پاشته را می کشد.
۳۹۳. کدام مورد در خصوص دوران حکومت اونتش نپیریش در ایلام نادرست است؟
(۱) شهر دور اونتش توسط او بنیان نهاده شد.
(۲) به بهره گیری از فرهنگ بین النهرین ادامه داد.
(۳) او به بابل حمله نکرد و به امور داخلی پرداخت.
(۴) در دوران وی، روحیه ملی در ایلام دوباره قدرت گرفت.
۳۹۴. انشان باستانی در کدام منطقه واقع شده است؟
(۱) سنندج (۲) مرو دشت (۳) خرم آباد (۴) مسجد سلیمان
۳۹۵. در ایلام باستان، پس از مرگ سوکل مخ چه کسی جانشین او می شد؟
(۱) سوکل شوش (۲) سوکل انشان (۳) سوکل ایلام و انشان (۴) سوکل ایلام و سیمش

تشریح کامل گزینه صحیح و دلایل انتخاب آن

بر اساس منابع تاریخی، شورش گسترده مادی‌ها علیه آشوریان در سال‌های ۶۷۴ تا ۶۷۳ قبل از میلاد، از ایالت‌های بیت‌کاری، مادای و ساپاردا آغاز شد. این مناطق در بخش‌های غربی و شمال غربی امپراتوری آشور واقع شده بودند و تحت سلطه آشوریان قرار داشتند. مادی‌ها، به رهبری دودمان مانایی، به دلیل ظلم و ستم آشوریان و تمایل به استقلال، به شورش برخاستند.

دلایل انتخاب گزینه ۴:

- **موقعیت جغرافیایی:** ایالت‌های بیت‌کاری، مادای و ساپاردا در موقعیتی قرار داشتند که امکان هماهنگی و سازماندهی شورش را برای مادی‌ها فراهم می‌کرد.
- **نیروی نظامی مادی‌ها:** مادی‌ها در این مناطق، نیروی نظامی قابل توجهی داشتند که می‌توانستند در برابر ارتش آشور مقاومت کنند.
- **کینه تاریخی:** مادی‌ها سابقه طولانی‌ای از درگیری با آشوریان داشتند و این کینه تاریخی، انگیزه‌ای قوی برای شورش بود.
- **ضعف آشوریان:** در آن دوره، امپراتوری آشور با مشکلات داخلی مواجه بود و این ضعف، فرصتی مناسب برای مادی‌ها برای شورش فراهم کرد.

تجزیه و تحلیل و نقد گزینه‌های نادرست

- **گزینه ۱ و ۳:** اگرچه پریتنکو و مانی زکرتو یا بیت‌کاری و مادای نیز جزو مناطق تحت سلطه آشوریان بودند، اما شواهد تاریخی نشان می‌دهد که شورش بزرگ از بیت‌کاری، مادای و ساپاردا آغاز شده است.
- **گزینه ۲:** کرکشی، مانی و ساپاردا نیز از مناطق تحت سلطه آشوریان بودند، اما نقش کرکشی در این شورش به اندازه بیت‌کاری و مادای پررنگ نبوده است.

نکات کلیدی و توضیحات تکمیلی

- **شورش مادی‌ها:** این شورش یکی از مهم‌ترین رویدادهای تاریخ ایران باستان است که به تضعیف امپراتوری آشور و در نهایت سقوط آن منجر شد.
- **دودمان مانایی:** دودمان مانایی یکی از قدرتمندترین دودمان‌های منطقه بود که در سازماندهی و رهبری شورش مادی‌ها نقش مهمی ایفا کرد.
- **امپراتوری آشور:** امپراتوری آشور یکی از قدرتمندترین امپراتوری‌های آن زمان بود که بر بخش بزرگی از خاورمیانه حکومت می‌کرد.
- **اهمیت استراتژیک مناطق شورش:** مناطق بیت‌کاری، مادای و ساپاردا از نظر استراتژیک بسیار مهم بودند و کنترل آن‌ها برای آشوریان از اهمیت بالایی برخوردار بود.

اطلاعات تکمیلی

- **عواقب شورش:** شورش مادی‌ها به تضعیف امپراتوری آشور و ایجاد فرصتی برای ظهور امپراتوری‌های جدید مانند ماد و هخامنشیان منجر شد.
 - **نقش زاموآ:** زاموآ، پادشاه مانایی، یکی از شخصیت‌های کلیدی در شورش مادی‌ها بود.
 - **ارتباط با تاریخ ایران:** شورش مادی‌ها نقطه عطفی در تاریخ ایران باستان است و به عنوان آغازین مراحل شکل‌گیری هویت ایرانی شناخته می‌شود.
- در مجموع، شورش مادی‌ها علیه آشوریان از ایالت‌های بیت‌کاری، مادای و ساپاردا آغاز شد و یکی از مهم‌ترین رویدادهای تاریخ ایران باستان است که به تغییر توازن قدرت در منطقه و شکل‌گیری امپراتوری‌های جدید منجر شد.

تشریح کامل گزینه صحیح و دلایل انتخاب آن

به عقیده ایگور دیاکونف، اتحادیه قبایل ماد ترکیبی از قبایل آریایی و غیرآریایی بوده است که با هدف مقابله با تهاجمات آشوریان شکل گرفته است. این دیدگاه بر اساس شواهد باستان‌شناسی و متون تاریخی موجود، از جمله کتیبه‌های آشوری، تقویت می‌شود.

دلایل انتخاب گزینه ۳:

- **تنوع قومی ماد:** شواهد نشان می‌دهد که در منطقه ماد، قبایل مختلفی با ریشه‌های قومی متفاوت زندگی می‌کرده‌اند. این تنوع قومی در تشکیل اتحادیه‌ای گسترده و قدرتمند علیه آشور مؤثر بوده است.
- **هدف مشترک مقابله با آشور:** تهاجمات مکرر آشوریان و ستمگری‌های آن‌ها، انگیزه‌ای قوی برای اتحاد قبایل مختلف ماد فراهم کرده است.
- **دیدگاه دیاکونف:** ایگور دیاکونف، ایران‌شناس برجسته، پس از بررسی‌های گسترده و دقیق، به این نتیجه رسیده است که اتحادیه ماد ترکیبی از قبایل مختلف بوده است.

تجزیه و تحلیل و نقد گزینه‌های نادرست

- **گزینه ۱ و ۲:** این دو گزینه، دیدگاهی دوگانه و متضاد را نسبت به ماهیت اتحادیه ماد ارائه می‌دهند. شواهد تاریخی نشان می‌دهد که اتحادیه ماد شامل طیف گسترده‌ای از قبایل بوده و هدف اصلی آن مقابله با یک دشمن خارجی یعنی آشور بوده است.
- **گزینه ۴:** این گزینه، نقش قبایل غیرآریایی را در اتحادیه ماد نادیده می‌گیرد. در حالی که شواهد نشان می‌دهد که این قبایل نیز نقش مهمی در تشکیل و تقویت اتحادیه داشته‌اند.

نکات کلیدی و توضیحات تکمیلی

- **ایگور دیاکونف:** ایران‌شناس برجسته‌ای که مطالعات گسترده‌ای در زمینه تاریخ ایران باستان انجام داده است.

- **اتحادیه قبایل ماد:** این اتحادیه، یکی از مهم ترین رویدادهای تاریخ ایران باستان است که به شکل گیری پادشاهی ماد منجر شد.
 - **آشوریان:** یکی از قدرتمندترین امپراتوری های آن زمان که بر بخش بزرگی از خاورمیانه حکومت می کرد.
 - **تنوع قومی در ایران باستان:** ایران باستان، کشوری با تنوع قومی بسیار بالا بوده است.
 - **اطلاعات تکمیلی**
 - **دلایل شکل گیری اتحادیه:** علاوه بر تهاجمات آشوریان، عوامل دیگری مانند نیاز به امنیت، توسعه تجارت و دستیابی به منابع نیز در شکل گیری اتحادیه ماد مؤثر بوده است.
 - **ساختار اتحادیه:** اتحادیه ماد، ساختاری فدرالی داشته است و هر قبیله، استقلال نسبی خود را حفظ می کرده است.
 - **نقش دودمان مانایی:** دودمان مانایی، یکی از قدرتمندترین دودمان های منطقه بود که در سازماندهی و رهبری اتحادیه ماد نقش مهمی ایفا کرد.
- گزینه ۱) ۳۶۳.

تشریح کامل گزینه صحیح و دلایل انتخاب آن

بر اساس روایت کتسیاس، مورخ یونانی، آرباکس مادی پس از به قدرت رسیدن، تصمیم به رهایی مادی ها از زیر سلطه آشوریان و به ویژه سارداناپال، آخرین شاه آشور گرفت. این تصمیم، نقطه عطفی در تاریخ ماد محسوب می شود و منجر به آغاز درگیری های جدی بین ماد و آشور شد.

دلایل انتخاب گزینه ۱:

- **مبارزه برای استقلال:** مادی ها در آن دوره تحت سلطه آشوریان قرار داشتند و آرزوی استقلال داشتند. آرباکس با تصمیم به جنگ با آشور، به این خواسته دیرین مادی ها پاسخ داد.
- **شخصیت آرباکس:** کتسیاس، آرباکس را به عنوان یک رهبر شجاع و با اراده قوی توصیف می کند که برای آزادی ملت خود مبارزه می کرد.
- **ضعف آشور:** در آن دوره، امپراتوری آشور به دلیل مشکلات داخلی رو به زوال بود و این موضوع، فرصتی مناسب برای مادی ها برای شورش فراهم کرد.
- **تجزیه و تحلیل و نقد گزینه های نادرست**
- **گزینه ۲:** اتحاد با مانای، اگرچه در برخی دوره ها رخ داده است، اما هدف اصلی آرباکس در ابتدای پادشاهی، آزادسازی ماد از زیر سلطه آشور بوده است.
- **گزینه ۳:** برخورد با مانای، در تضاد با هدف اصلی آرباکس که متحد کردن قبایل ماد برای مقابله با آشور بوده است، قرار می گیرد.
- **گزینه ۴:** لشکرکشی به اورارتو، اگرچه ممکن است در دوره های بعدی رخ داده باشد، اما در ابتدای پادشاهی آرباکس، آزادسازی از یوغ آشور اولویت اصلی بوده است.

نکات کلیدی و توضیحات تکمیلی

- **کتسیاس:** مورخ یونانی که در قرن پنجم پیش از میلاد می زیسته و اطلاعاتی در مورد تاریخ ماد و پارس ارائه داده است.
- **آرباکس:** یکی از پادشاهان مهم ماد که نقش مهمی در استقلال ماد از آشور ایفا کرده است.
- **سارداناپال:** آخرین شاه قدرتمند آشور که به ظلم و ستم مشهور بود.
- **مانای:** یکی از قبایل قدرتمند منطقه که در برخی دوره ها با ماد متحد و در برخی دوره ها با آن در رقابت بوده است.
- **اطلاعات تکمیلی**
- **عواقب تصمیم آرباکس:** تصمیم آرباکس به جنگ با آشور، منجر به تضعیف آشور و در نهایت سقوط آن شد.
- **نقش آرباکس در تاریخ ایران:** آرباکس به عنوان یکی از بنیان گذاران امپراتوری ماد شناخته می شود و نقش مهمی در شکل گیری هویت ایرانی داشته است.
- **محدودیت های روایت کتسیاس:** روایت کتسیاس در مورد تاریخ ماد، با برخی از منابع تاریخی دیگر تفاوت هایی دارد و باید با احتیاط مورد استفاده قرار گیرد.
- **در مجموع، به گفته کتسیاس، آرباکس مادی با هدف آزادسازی مادی ها از زیر یوغ آشور به قدرت رسید و این تصمیم، نقطه عطفی در تاریخ ماد محسوب می شود.**

گزینه ۲) ۳۶۴.

در کتیبه های نرام سین، پادشاه اکدی، برای نخستین بار به طور مشخص از لولوبیان نام برده شده است. لولوبیان قومی بودند که در منطقه کوهستانی زاگرس مرکزی و غربی سکونت داشتند و در تاریخ بین النهرین اهمیت ویژه ای داشتند. نرام سین در کتیبه های خود به جنگ ها و درگیری هایی اشاره می کند که با لولوبیان داشته است و این نشان می دهد که از همان دوران باستان، لولوبیان به عنوان یک نیروی مهم در منطقه شناخته می شدند.

دلیل انتخاب گزینه صحیح

- **دوره زمانی:** نرام سین در قرن ۲۴ پیش از میلاد حکومت می کرد و در اوج قدرت امپراتوری اکد بود. در این دوره، اکدی ها به گسترش قلمرو خود در منطقه بین النهرین و مناطق اطراف آن پرداختند و درگیری هایی با اقوام مختلف از جمله لولوبیان داشتند.

- اهمیت استراتژیک **لولوبیان**: منطقه کوهستانی زاگرس که محل سکونت لولوبیان بود، از نظر استراتژیک بسیار مهم بود. این منطقه به عنوان یک گذرگاه طبیعی بین بین‌النهرین و فلات ایران محسوب می‌شد و کنترل آن برای هر امپراتوری قدرتمند ضروری بود.
- **شواهد باستان‌شناسی**: شواهد باستان‌شناسی نیز نشان می‌دهد که لولوبیان از دیرباز در منطقه زاگرس حضور داشته‌اند و تمدن مستقلی را شکل داده‌اند.
- **دلایل نادرست بودن گزینه‌های دیگر**
- **گزینه (۱) سناخریب**: سناخریب یکی از پادشاهان آشوری بود که در قرن ۷ پیش از میلاد حکومت می‌کرد. در زمان او، لولوبیان به عنوان یک نیروی مستقل وجود نداشتند و منطقه سکونت آن‌ها تحت کنترل آشوری‌ها قرار داشت.
- **گزینه (۳) سارگن دوم**: سارگن دوم نیز یکی از پادشاهان آشوری بود که در قرن ۸ پیش از میلاد حکومت می‌کرد. او نیز مانند سناخریب، با لولوبیان درگیر بود اما نخستین کسی نبود که از آن‌ها نام برد.
- **گزینه (۴) شلمانزر سوم**: شلمانزر سوم یکی دیگر از پادشاهان آشوری بود که در قرن ۹ پیش از میلاد حکومت می‌کرد. او نیز در کتیبه‌های خود به لولوبیان اشاره کرده است اما این اشاره‌ها به اندازه اشاره‌های نرام‌سین مفصل و دقیق نیست.
- **نکات کلیدی**
- **لولوبیان**: لولوبیان قومی باستانی بودند که در منطقه کوهستانی زاگرس سکونت داشتند و در تاریخ بین‌النهرین و ایران اهمیت ویژه‌ای داشتند.
- **کتیبه‌های پادشاهی**: کتیبه‌های پادشاهان باستانی یکی از مهم‌ترین منابع اطلاعاتی برای مطالعه تاریخ و تمدن‌های باستانی است. این کتیبه‌ها اطلاعاتی درباره جنگ‌ها، فتح‌ها، ساخت و سازها و باورهای مذهبی پادشاهان و مردم آن دوره ارائه می‌دهند.
- **اهمیت منطقه زاگرس**: منطقه کوهستانی زاگرس از نظر استراتژیک و فرهنگی اهمیت ویژه‌ای داشته است و در طول تاریخ شاهد تمدن‌های مختلفی بوده است.
- **اطلاعات تکمیلی**
- **نرام‌سین** یکی از بزرگ‌ترین پادشاهان اکدی بود که توانست امپراتوری اکد را به اوج قدرت برساند. او به ساخت بناهای عظیم و ایجاد یک نظام اداری قوی شهرت داشت.
- **لولوبیان** علاوه بر کشاورزی و دامداری، به صنایع دستی و فلزکاری نیز مشغول بودند. آثار هنری و سفالینه‌های کشف شده از مناطق سکونت لولوبیان نشان از تمدن پیشرفته آن‌ها دارد.
- **کتیبه‌های نرام‌سین** در شهر سیپار پیدا شده‌اند و به زبان اکدی نوشته شده‌اند. این کتیبه‌ها حاوی اطلاعات مهمی درباره جنگ‌های نرام‌سین با لولوبیان و سایر اقوام است.
- **اهمیت لولوبیان در تاریخ ایران**: لولوبیان به عنوان یکی از اقوام باستانی ایران، نقش مهمی در شکل‌گیری هویت ملی ایرانیان داشته‌اند. بسیاری از اسطوره‌ها و افسانه‌های ایرانی ریشه در باورهای و آداب و رسوم لولوبیان دارد.
- **جمع‌بندی و نتیجه‌گیری**
- کتیبه‌های نرام‌سین، پادشاه اکدی، نخستین سند مکتوبی است که به طور مشخص از لولوبیان نام می‌برد. این نشان می‌دهد که لولوبیان از دوران باستان به عنوان یک نیروی مهم در منطقه شناخته می‌شدند و درگیری‌هایی با قدرت‌های بزرگ آن زمان از جمله اکدی‌ها داشته‌اند. مطالعه کتیبه‌های نرام‌سین و سایر منابع تاریخی به ما کمک می‌کند تا درک بهتری از تاریخ و تمدن‌های باستانی منطقه زاگرس و بین‌النهرین پیدا کنیم.
- **۳۶۵. گزینه (۲)**
- قدیمی‌ترین کاوش‌های باستان‌شناسی در شوش در دوره قاجار به ترتیب توسط زوج فرانسوی دیولافوا و سپس توسط جاک دو مکمن انجام شد. دیولافوا با کسب مجوز از ناصرالدین‌شاه قاجار، اولین کاوش‌های گسترده را در شوش آغاز کردند و اشیاء ارزشمندی را کشف کردند. پس از آن‌ها، جاک دو مکمن، باستان‌شناس فرانسوی دیگری، کاوش‌ها را ادامه داد و اطلاعات ارزشمندی درباره تمدن‌های باستانی شوش به دست آورد.
- **دلیل انتخاب گزینه صحیح**
- **اولویت زمانی**: زوج دیولافوا نخستین کاوشگران خارجی بودند که با مجوز رسمی به کاوش در شوش پرداختند. آن‌ها با استفاده از روش‌های علمی و ابزارهای ابتدایی آن زمان، موفق به کشف آثار ارزشمندی از تمدن‌های ایلامی و عیلامی شدند.
- **ادامه کاوش‌ها**: پس از دیولافوا، جاک دو مکمن کاوش‌ها را ادامه داد و با استفاده از تجربیات پیشینیان و ابزارهای پیشرفته‌تر، به اکتشافات مهمی دست یافت.
- **دلایل نادرست بودن گزینه‌های دیگر**
- **گزینه (۱) لوفتوس - دیولافوا**: این گزینه ترتیب زمانی کاوش‌ها را درست نشان نمی‌دهد. لوفتوس قبل از دیولافوا به شوش سفر کرده بود، اما کاوش‌های وی به گستردگی و اهمیت کاوش‌های دیولافوا نبود.
- **گزینه (۳) دومکمن - دومورگان**: این گزینه نیز ترتیب زمانی کاوش‌ها را اشتباه نشان می‌دهد. دومورگان پس از دو مکمن به شوش آمد و کاوش‌های وی بیشتر بر روی لایه‌های عمیق‌تر و قدیمی‌تر تمرکز داشت.

- **گزینه ۴) دومورگان - لوفتوس:** این گزینه نیز مانند گزینه های قبلی، ترتیب زمانی کاوش ها را درست نشان نمی دهد.
- **نکات کلیدی**
- **شوش:** شوش یکی از قدیمی ترین و مهم ترین شهرهای باستانی ایران است که در طول تاریخ چندین تمدن مهم در آن شکل گرفته است.
- **کاوش های باستان شناسی:** کاوش های باستان شناسی در شوش از قرن نوزدهم میلادی آغاز شد و اطلاعات ارزشمندی درباره تاریخ و تمدن های ایران باستان در اختیار ما قرار داد.
- **دیولافوها:** زوج فرانسوی دیولافوا با کشف آثار ارزشمند از شوش، نقش مهمی در معرفی تمدن های باستانی ایران به جهان ایفا کردند.
- **جاک دو مکنم:** جاک دو مکنم با ادامه کاوش های دیولافوها، اطلاعات بیشتری درباره تمدن های باستانی شوش به دست آورد و به شناخت ما از تاریخ ایران باستان کمک شایانی کرد.
- **اطلاعات تکمیلی**
- **لوفتوس:** ویلیام کنت لوفتوس، کاوشگر انگلیسی بود که در قرن نوزدهم میلادی به شوش سفر کرد و گزارش هایی از کاوش های خود منتشر کرد.
- **دومورگان:** ژاک دومورگان، باستان شناس فرانسوی بود که پس از دو مکنم به شوش آمد و کاوش های گسترده ای در این شهر انجام داد. وی موفق شد لایه های عمیق تر شوش را کاوش کند و به کشف آثار ارزشمندی از تمدن های عیلامی و ایلامی جدید دست یابد.
- **اهمیت کاوش های شوش:** کاوش های باستان شناسی در شوش به ما کمک کرده است تا درک بهتری از تاریخ و تمدن های باستانی ایران، به ویژه تمدن های ایلامی و عیلامی، پیدا کنیم. آثار کشف شده از شوش در موزه های مختلف جهان از جمله موزه لوور پاریس نگهداری می شود.
- **جمع بندی و نتیجه گیری**
- قدیمی ترین کاوش های باستان شناسی در شوش در دوره قاجار به ترتیب توسط زوج فرانسوی دیولافوا و سپس توسط جاک دو مکنم انجام شد. این کاوش ها نقش مهمی در شناسایی و معرفی تمدن های باستانی ایران به جهان ایفا کرد و اطلاعات ارزشمندی درباره تاریخ و فرهنگ این تمدن ها در اختیار ما قرار داد.
- **گزینه ۴) ۳۶۶.**
- **کسنفن:** اثر مشهور کسنفن، فیلسوف و مورخ یونانی، "آناباسیس" نام دارد. این اثر روایتی است از لشکرکشی ده هزار تن از سربازان یونانی به فرماندهی خود کسنفن به ایران و بازگشت آن ها پس از شکست اعتمادی در نبرد کون
- **آریان:** آریان نیز یک مورخ یونانی بود که در قرن دوم میلادی می زیست. معروف ترین اثر او "کتابخانه تاریخی" است که در آن به شرح تاریخ اسکندر مقدونی و فتوحات او پرداخته است.
- **دیودر سیسیلی:** دیودر سیسیلی، مورخ یونانی دیگری بود که در قرن اول پیش از میلاد می زیست. وی کتابخانه تاریخی خود را در ۴۰ جلد تدوین کرد و در آن به تاریخ جهان از آغاز خلقت تا زمان خود پرداخت. بخش هایی از کتابخانه تاریخی دیودر به تاریخ ایران باستان اختصاص دارد.
- **دلیل انتخاب گزینه صحیح**
- این گزینه به درستی نویسندگان و آثار مرتبط را تطبیق داده است. کسنفن به عنوان شاهد عینی لشکرکشی ده هزار تن، روایتی دست اول از این واقعه تاریخی ارائه داده است. آریان نیز با استفاده از منابع مختلف، تاریخ فتوحات اسکندر را به رشته تحریر درآورده است. دیودر سیسیلی نیز به عنوان یک مورخ جامع نگر، به تاریخ ایران باستان نیز پرداخته است.
- **دلایل نادرست بودن گزینه های دیگر**
- **گزینه های ۱، ۲ و ۳:** این گزینه ها در تطبیق نویسندگان و آثار با یکدیگر اشتباه دارند. به عنوان مثال، دیودر سیسیلی نویسنده "آناباسیس" نیست و آریان نیز کتابخانه تاریخی خود را به پوستین اختصاص نداده است.
- **نکات کلیدی**
- **منابع تاریخی یونانی:** مورخان یونانی در دوران باستان به تاریخ ایران باستان علاقه زیادی نشان می دادند و آثار ارزشمندی در این زمینه به نگارش درآوردند.
- **آناباسیس:** این اثر از مهم ترین منابع تاریخی برای مطالعه تاریخ ایران باستان در دوره هخامنشی است.
- **کتابخانه تاریخی:** آریان و دیودر سیسیلی در کتابخانه های تاریخی خود به شرح تاریخ ایران باستان و فتوحات اسکندر مقدونی پرداخته اند.
- **اهمیت منابع یونانی:** منابع یونانی به دلیل نزدیکی جغرافیایی یونان با ایران و روابط تاریخی دو تمدن، از اهمیت ویژه ای برخوردار هستند.
- **اطلاعات تکمیلی**
- **کسنفن علاوه بر آناباسیس، آثار دیگری نیز نوشته است که از جمله آن ها می توان به "تعلیمات سقراط" و "سیرویدی" اشاره کرد.**
- **آریان در کتابخانه تاریخی خود به شرح نبردهای اسکندر با ایرانیان و تصرف شهرهای بزرگ ایران پرداخته است.**
- **دیودر سیسیلی در بخش هایی از کتابخانه تاریخی خود به نقل از هرودوت، مورخ یونانی، درباره تاریخ ایران باستان پرداخته است.**
- **اهمیت منابع یونانی در مطالعه تاریخ ایران باستان:** منابع یونانی به ما کمک می کنند تا به درک بهتری از دیدگاه یونانیان نسبت به ایران باستان و همچنین رویدادهای تاریخی آن دوره برسیم.

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

برای مطالعه تاریخ ایران باستان، به ویژه در دوره هخامنشی، منابع یونانی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار هستند. کسنفن، آریان و دیودور سیسیلی سه تن از مهم‌ترین مورخان یونانی هستند که به تاریخ ایران باستان پرداخته‌اند. آثار این مورخان به ما کمک می‌کند تا رویدادهای تاریخی آن دوره را از دیدگاه ناظران خارجی تحلیل کنیم و به درک بهتری از تمدن ایران باستان برسیم.

۳۶۷. گزینه ۲)

واژه پروسکونسیس (Proskynesis) در منابع یونانی به طور مشخص به رسم سجده کردن در برابر پادشاهان ایرانی اشاره دارد. این رسم، نشانه‌ای از احترام عمیق رعیت نسبت به شاه و تقدس بخشیدن به مقام شاهی در جامعه ایرانی بوده است.

دلیل انتخاب گزینه صحیح

- **معنای لغوی:** پروسکونسیس به معنای سجده کردن یا خم شدن عمیق است.
- **شواهد تاریخی:** منابع یونانی، به‌ویژه نوشته‌های هرودوت، به طور مفصل به رسم پروسکونسیس در دربار هخامنشی اشاره کرده‌اند. آن‌ها این رسم را یکی از ویژگی‌های بارز فرهنگ ایرانی دانسته‌اند.
- **اهمیت سیاسی و فرهنگی:** پروسکونسیس نمادی از قدرت مطلق شاه و تقدس بخشیدن به نهاد پادشاهی بود. این رسم به تقویت وحدت و انسجام امپراتوری هخامنشی کمک می‌کرد.

دلایل نادرست بودن گزینه‌های دیگر

- **گزینه ۱:** (آداب معاشرت پارسیان در هنگام دیدار با یکدیگر بسیار گسترده‌تر از پروسکونسیس بوده است. پروسکونسیس یک رسم خاص و ویژه برای نشان دادن احترام به پادشاه بود.
- **گزینه ۳:** (رسم ازدواج در میان پارسیان با پروسکونسیس ارتباطی ندارد.
- **گزینه ۴:** (ازدواج با محارم در هیچ یک از تمدن‌های باستانی پذیرفته نبوده است و این گزینه کاملاً اشتباه است.

نکات کلیدی

- **پروسکونسیس:** این رسم، یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های فرهنگی و سیاسی امپراتوری هخامنشی بود.
- **اهمیت پادشاه:** در جامعه هخامنشی، پادشاه جایگاه بسیار والایی داشت و به عنوان نماینده خدایان و واسطه بین آسمان و زمین محسوب می‌شد.
- **نظام سیاسی هخامنشی:** پروسکونسیس به عنوان ابزاری برای تقویت نظام سیاسی هخامنشی و حفظ نظم و امنیت در امپراتوری مورد استفاده قرار می‌گرفت.
- **دیدگاه یونانیان:** یونانیان به دلیل برخورد با فرهنگ ایرانی و مشاهده رسم پروسکونسیس، به این موضوع واکنش‌های متفاوتی نشان می‌دادند. برخی از آن‌ها این رسم را نشانه‌ای از بردگی و حقارت می‌دانستند، در حالی که برخی دیگر آن را نشانه‌ای از نظم و انضباط می‌پنداشتند.

اطلاعات تکمیلی

- **پروسکونسیس در منابع یونانی:** هرودوت، مورخ یونانی، در تاریخ خود به تفصیل به رسم پروسکونسیس در دربار هخامنشی پرداخته است. او این رسم را با رسم سجده کردن در برابر خدایان یونانی مقایسه کرده و به تفاوت‌ها و شباهت‌های آن‌ها اشاره کرده است.
- **واکنش یونانیان به پروسکونسیس:** بسیاری از یونانیان، به ویژه اشراف‌زادگان، از انجام پروسکونسیس در برابر پادشاه ایرانی امتناع می‌کردند. آن‌ها این کار را توهین به آزادی و کرامت انسانی می‌دانستند.
- **پروسکونسیس در دوره‌های بعد:** پس از سقوط امپراتوری هخامنشی، رسم پروسکونسیس در ایران ادامه یافت و در دوره‌های بعدی نیز به عنوان نشانه‌ای از احترام به پادشاهان ساسانی مورد استفاده قرار می‌گرفت.

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

پروسکونسیس، به عنوان یکی از مهم‌ترین نمادهای قدرت و اقتدار در امپراتوری هخامنشی، نقش مهمی در حفظ وحدت و انسجام این امپراتوری وسیع ایفا می‌کرد. این رسم، نشانگر جایگاه والای پادشاه در جامعه ایرانی و تقدس بخشیدن به نهاد پادشاهی بود.

۳۶۸. گزینه ۱)

در الواح زرین که به آریارمنه و آرشامه نسبت داده می‌شود، هر دو نفر خود را "شاه پارس" لقب داده‌اند. این مسئله نشان‌دهنده ادعای پادشاهی آن‌ها بر سرزمین پارس و تلاش برای مشروعیت بخشیدن به حکومت خود است.

دلیل انتخاب گزینه صحیح

- **اهمیت پارس:** در آن دوره، پارس به عنوان یکی از مهم‌ترین مناطق ایران باستان و خاستگاه هخامنشیان محسوب می‌شد. تصاحب عنوان "شاه پارس" برای هر یک از مدعیان قدرت، نشان از اهمیت استراتژیک و نمادین این سرزمین داشت.
- **رقابت بر سر قدرت:** آریارمنه و آرشامه در یک رقابت قدرت قرار داشتند و هر دو به دنبال کسب مشروعیت برای حکومت بر پارس بودند. استفاده از عنوان "شاه پارس" یکی از راه‌های نشان دادن این ادعا بود.

- **الواح زرین:** الواح زرین به عنوان اسناد رسمی، به طور مستقیم ادعای پادشاهی آریارمنه و آرشامه بر پارس را بیان می کنند.
- **دلایل نادرست بودن گزینه های دیگر**
- **گزینه ۲ و ۴:** این دو گزینه بر اساس شواهد موجود در الواح زرین، نادرست هستند. در هیچ یک از این الواح، آریارمنه یا آرشامه خود را شاه نشان ننمیده اند.
- **گزینه ۳:** این گزینه نیز نادرست است، زیرا هر دو نفر در الواح زرین خود را شاه پارس نامیده اند.
- **نکات کلیدی**
- **آریارمنه و آرشامه:** این دو شخصیت تاریخی در دوره پس از فروپاشی امپراتوری هخامنشی، بر سر قدرت در پارس رقابت کردند.
- **الواح زرین:** الواح زرین، یکی از مهم ترین منابع تاریخی برای مطالعه دوره پس از هخامنشی در ایران است. این الواح به زبان عیلامی نوشته شده اند و اطلاعات ارزشمندی درباره تاریخ سیاسی و اجتماعی آن دوره در اختیار ما قرار می دهند.
- **پارس:** پارس، خاستگاه هخامنشیان و یکی از مهم ترین مناطق ایران باستان بوده است.
- **اهمیت نمادین عنوان شاه پارس:** تصاحب عنوان شاه پارس، نشان از اهمیت استراتژیک و نمادین این سرزمین و تلاش برای کسب مشروعیت سیاسی داشت.
- **اطلاعات تکمیلی**
- **انسان:** انسان یکی دیگر از مناطق مهم در جنوب ایران بود که در گذشته با پارس روابط تنگاتنگی داشته است.
- **عیلامی:** زبان عیلامی یکی از زبان های باستانی ایران است که در الواح زرین و سایر اسناد تاریخی آن دوره استفاده می شده است.
- **اهمیت الواح زرین:** الواح زرین به ما کمک می کنند تا درک بهتری از اوضاع سیاسی و اجتماعی ایران پس از فروپاشی امپراتوری هخامنشی پیدا کنیم.
- **جمع بندی و نتیجه گیری**
- **آریارمنه و آرشامه:** هر دو در الواح زرین خود را شاه پارس نامیده اند. این امر نشان دهنده رقابت آن ها بر سر قدرت در پارس و اهمیت این سرزمین در آن دوره است. مطالعه الواح زرین و سایر منابع تاریخی به ما کمک می کند تا به درک بهتری از تاریخ سیاسی و اجتماعی ایران در دوره پس از هخامنشی برسیم.
- **گزینه ۳.**
- **در کتیبه های بابلی، از آستیایگ، آخرین پادشاه ماد، با نام ایشتوویگو یاد شده است. این نام، معادل بابلی نام آستیایگ است که در منابع یونانی به کار رفته است. استفاده از نام های مختلف برای یک شخص در منابع مختلف تاریخی، به دلیل تفاوت زبان ها، فرهنگ ها و دیدگاه های نویسندگان بوده است.**
- **دلیل انتخاب گزینه صحیح**
- **تمدن بابلی و ماد:** تمدن های بابلی و ماد در منطقه بین النهرین و فلات ایران با هم همزیستی داشتند و روابط سیاسی و فرهنگی نزدیکی با یکدیگر برقرار کرده بودند. بنابراین، طبیعی است که بابلی ها برای پادشاه ماد نامی برگرفته از زبان خود داشته باشند.
- **کتیبه های بابلی:** کتیبه های بابلی، به خصوص کتیبه های مربوط به پادشاهان آشور و بابل، حاوی اطلاعات ارزشمندی درباره تاریخ منطقه بین النهرین و فلات ایران هستند. این کتیبه ها معمولاً به زبان اکدی نوشته شده اند و به رویدادهای سیاسی، نظامی و فرهنگی آن دوره اشاره می کنند.
- **نام های مختلف برای یک شخص:** استفاده از نام های مختلف برای یک شخص در منابع تاریخی مختلف، امری رایج است. این امر به دلیل تفاوت زبان ها، فرهنگ ها و دیدگاه های نویسندگان و همچنین ترجمه های مختلف صورت گرفته است.
- **دلایل نادرست بودن گزینه های دیگر**
- **گزینه ۱) منابع ارمنی:** منابع ارمنی، عمدتاً به تاریخ ارمنستان می پردازند و اطلاعات چندانی درباره تاریخ ماد و پادشاهان آن ارائه نمی دهند.
- **گزینه ۲) معاهده های آشوری:** معاهده های آشوری، بیشتر به روابط سیاسی بین آشور و سایر تمدن ها می پردازند و اطلاعات دقیقی درباره نام های پادشاهان ماد ارائه نمی دهند.
- **گزینه ۴) منابع اورارتویی:** منابع اورارتویی، به تاریخ و فرهنگ اورارتوها می پردازند و اطلاعات چندانی درباره تاریخ ماد و پادشاهان آن ارائه نمی دهند.
- **نکات کلیدی**
- **ایشتوویگو:** نام بابلی آستیایگ، آخرین پادشاه ماد است.
- **کتیبه های بابلی:** این کتیبه ها، یکی از مهم ترین منابع تاریخی برای مطالعه تاریخ بین النهرین و فلات ایران هستند.
- **تفاوت نام ها در منابع مختلف:** استفاده از نام های مختلف برای یک شخص در منابع مختلف، به دلیل تفاوت زبان ها، فرهنگ ها و دیدگاه های نویسندگان بوده است.
- **اهمیت نام ها در تاریخ:** نام ها در تاریخ، علاوه بر شناسایی افراد، حاوی اطلاعاتی درباره هویت فرهنگی و اجتماعی آن ها نیز هستند.
- **اطلاعات تکمیلی**
- **آستیایگ:** آستیایگ، آخرین پادشاه ماد، توسط کوروش بزرگ شکست خورد و ماد تحت سلطه هخامنشیان قرار گرفت.
- **بابلی ها:** بابلی ها تمدنی قدرتمند در منطقه بین النهرین بودند که به پیشرفت های چشمگیری در زمینه های مختلف از جمله نجوم، ریاضیات و معماری دست یافته بودند.

- **کتیبه‌های آشوری:** کتیبه‌های آشوری، معمولاً به زبان اکدی نوشته شده‌اند و حاوی اطلاعاتی درباره جنگ‌ها، فتح‌ها و مناسبات سیاسی آشوری‌ها با سایر تمدن‌ها هستند.
- **اهمیت نام‌ها در مطالعات تاریخی:** مطالعه نام‌ها در منابع تاریخی، به محققان کمک می‌کند تا به درک بهتری از فرهنگ، زبان و روابط اجتماعی مردم در گذشته دست یابند.

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

در منابع بابلی، آخرین پادشاه ماد، با نام ایشتوویگو یاد شده است. این امر نشان‌دهنده روابط نزدیک بین تمدن‌های بابلی و ماد و استفاده از نام‌های مختلف برای یک شخص در منابع مختلف تاریخی است. مطالعه کتیبه‌های بابلی و سایر منابع تاریخی، به ما کمک می‌کند تا به درک بهتری از تاریخ ایران باستان و روابط بین تمدن‌های مختلف در منطقه بین‌النهرین و فلات ایران دست یابیم.

۳۷۰. گزینه ۴

واژه "ارتشتار" در زبان فارسی باستان به معنای "ایستاده برگردونه" است. این واژه به نظامیانی اطلاق می‌شد که در صفوف جلویی ارتش قرار می‌گرفتند و وظیفه آن‌ها محافظت از پادشاه و نبرد تن به تن با دشمنان بود. ارتشتاران معمولاً زره‌پوش بودند و از سلاح‌های سنگینی مانند نیزه، شمشیر و تبر استفاده می‌کردند.

دلیل انتخاب گزینه صحیح

- **معنای لغوی:** واژه "ارتشتار" ترکیبی از دو بخش "ارت" به معنای سپاه یا ارتش و "ستار" به معنای ایستاده است. بنابراین، معنای کلی این واژه به نظامیانی اشاره دارد که در صفوف جلویی ارتش ایستاده‌اند.
- **نقش تاریخی:** ارتشتاران در ارتش‌های باستانی، به ویژه در ارتش هخامنشی، نقش بسیار مهمی داشتند. آن‌ها به عنوان محافظان پادشاه و نخبگان نظامی محسوب می‌شدند.
- **توصیفات تاریخی:** در متون تاریخی، ارتشتاران معمولاً به عنوان جنگجویانی قوی، شجاع و وفادار توصیف شده‌اند.

دلایل نادرست بودن گزینه‌های دیگر

- **گزینه ۱) تیز تیر:** تیز تیر نام یکی از ایزدان ایرانی است که بر باران و آب‌ها حکومت می‌کرد. این واژه هیچ ارتباطی با معنای لغوی ارتشتار ندارد.
- **گزینه ۲) نیزه به دست:** این گزینه تنها بخشی از وظایف ارتشتاران را بیان می‌کند. ارتشتاران علاوه بر نیزه، از سلاح‌های دیگری نیز استفاده می‌کردند و وظایف دیگری نیز بر عهده داشتند.
- **گزینه ۳) ایستاده با کمان:** این گزینه نیز تنها بخشی از وظایف ارتشتاران را بیان می‌کند. ارتشتاران علاوه بر کمان، از سلاح‌های سرد نیز استفاده می‌کردند و وظیفه اصلی آن‌ها محافظت از پادشاه بود.

نکات کلیدی

- **ارتشتار:** یک عنوان نظامی مهم در ارتش‌های باستانی، به ویژه در ارتش هخامنشی بوده است.
- **نقش ارتشتاران:** ارتشتاران وظیفه محافظت از پادشاه، نبرد تن به تن با دشمنان و حفظ نظم و انضباط در ارتش را بر عهده داشتند.
- **تجهیزات ارتشتاران:** ارتشتاران معمولاً زره‌پوش بودند و از سلاح‌های سنگینی مانند نیزه، شمشیر و تبر استفاده می‌کردند.
- **اهمیت ارتشتاران در تاریخ:** ارتشتاران نقش مهمی در پیروزی‌های نظامی هخامنشیان و گسترش امپراتوری آن‌ها ایفا کردند.

اطلاعات تکمیلی

- **ارتش هخامنشی:** ارتش هخامنشی یکی از قدرتمندترین ارتش‌های دوران باستان بود و به دلیل سازماندهی دقیق، تجهیزات پیشرفته و تاکتیک‌های جنگی مؤثر، توانست امپراتوری وسیعی را در آسیا و آفریقا تشکیل دهد.
- **زره ارتشتاران:** ارتشتاران هخامنشی از زره‌های فلزی و چرمی استفاده می‌کردند که آن‌ها را در برابر ضربات شمشیر و نیزه محافظت می‌کرد.
- **سلاح‌های ارتشتاران:** علاوه بر نیزه و شمشیر، ارتشتاران از کمان، تیر، تبر و گرز نیز استفاده می‌کردند.
- **آموزش نظامی ارتشتاران:** ارتشتاران هخامنشی آموزش‌های نظامی بسیار منظمی می‌دیدند و مهارت‌های بالایی در نبرد تن به تن و استفاده از سلاح‌های مختلف داشتند.

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

واژه "ارتشتار" به معنای "ایستاده برگردونه" است و به نظامیانی اطلاق می‌شد که در صفوف جلویی ارتش قرار می‌گرفتند و وظیفه آن‌ها محافظت از پادشاه و نبرد تن به تن با دشمنان بود. ارتشتاران نقش بسیار مهمی در ارتش‌های باستانی، به ویژه در ارتش هخامنشی، ایفا می‌کردند.

۳۷۱. گزینه ۲

انوبینی یکی از پادشاهان مهم قوم لولوبی بوده است. لولوبی‌ها قومی باستانی بودند که در منطقه کوهستانی زاگرس، به ویژه در ناحیه‌ای که امروزه کردستان عراق قرار دارد، سکونت داشتند. آن‌ها در طول تاریخ با تمدن‌های بزرگ بین‌النهرین مانند اکد، سومر و آشور در ارتباط بوده‌اند و نقش مهمی در تاریخ منطقه داشته‌اند.